

клітці через три поверхи. Основним завданням, що стояв перед музеєм було навчити студентів-богословів «розуміти» археологічні знахідки щоб потім, на своїх парафіях, могли забезпечити належне збереження археологічних пам'яток.

У 1936 р. виникла ідея об'єднати усі археологічні колекції Львова в один музей. Ним мав стати новостворений Музей праісторії Червенської землі. Першими на заклик передати експонати відгукнулися Львівський університет та Музей Дідушицьких. НТШ

не підтримало цю пропозицію й український музей продовжував функціонувати самостійно.

Консультантом археологічного відділу новоствореного музею призначено Л. Козловського. Вся організаційна робота лягла на молодих археологів М. Смішка та І. Сівек. Згодом до них приєднався І. Свешніков. Музею праісторії Червенської землі так і не судилося запрацювати.

Всі археологічні колекції у 1940 р. передано до Львівського історичного музею, де вони з відповідними шифрами знаходяться донині.

О. М. Каковкіна (Дніпро)

ПРО «ЯВНУ» І «ТАЄМНУ» СПАДЩИНУ АРХЕОЛОГІЧНИХ З'ЇЗДІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ — ПОЧАТКУ ХХ ст.

Інформаційний потенціал друкованої спадщини Всеросійських археологічних з'їздів (далі — АЗ) другої половини ХІХ — початку ХХ ст. є значним і досліджується тривалий час. Разом з тим, за межами цієї спадщини залишається частина матеріалів, — виголошених або заявлених доповідей та повідомлень, виголошених або заявлених, але не вміщених з різних причин у спеціальних виданнях АЗ. Видається вартою уваги проблема адекватного відображення перебігу з'їздів та їх результатів через дослідження цього доробку, який залишається певним чином «у тіні». Це дозволить відтворити цілісність у розумінні їх значення, доповнити, уточнити роль окремих учасників АЗ, зміст та цінність їх досліджень.

Опублікована спадщина АЗ складається з «Трудов», які вміщують інформацію про усі етапи діяльності окремого з'їзду, — від підготовки до власне зібрання, результати наукових пошуків, а також комплекс інших видань — «Трудов» і матеріалів підготовчих комітетів, «Известий» окремого з'їзду, програм досліджень тощо. Полам пошуку не опублікованих матеріалів стали протоколи з'їздів, які фіксують практично усі доповіді, які пролунали, або були згадані як непрочитані. За формою презентації є доповіді із стислим або розлогим описом у протоколах, але не надруковані у повному обсязі в «Трудах» чи інших виданнях АЗ.

Щодо першої групи, то дослідження історії цих наукових форумів, практики оприлюднення їх результатів, свідчить про різні причини відсутності окремих текстів у спеціальних виданнях з'їздів.

Як правило, доповіді учасники надавали редакційній колегії наприкінці роботи АЗ або надсилали після його завершення, тому мала значення дисциплінованість учасників, у яких іноді доводилось буквально вимагати тексти у певні терміни. Вирішальним іноді було зацікавлення учасників у публікації: окремі з них були доволі мобільними дослідниками, які мали можливість оприлюднити результати пошуків в інших, більш значущих на їх думку, виданнях. Наприклад, І. В. Лучицький, учас-

ник VI АЗ в Одесі, відмовився за власною заявою від запису стенографістом та публікації доповіді у стислому вигляді, яку планував у розширеному варіанті надрукувати пізніше. Іноді фінансування обмежувало можливості редакції, хоча у більшості випадків це питання вирішувалось: наприклад, щедро грошова підтримка Віленського та Ризького з'їздів з боку почесного голови АЗ з царської родини дозволила опублікувати усі доповіді, навіть не виголошені під час роботи.

Частина доповідей не пролунала на АЗ за відсутністю часу. Так, на Київському АЗ 1874 р. двоє учасників, — А. Г. Гоздава-Тишинський та І. Є. Ваденюк, зважаючи на обмежений час, відмовились «затягувати засідання», щоб надати можливість виступити Д. Я. Самоквасову, який прочитав «Інструкцію для описання городищ, курганов, печер и для производства раскопок курганов», складену разом з Л. В. Івановським та В. Б. Антоновичем. Катеринославський АЗ 1905 р. взагалі було закрито раніше запланованого терміну через суспільно-політичні хвилювання, тому частина доповідей не пролунали, як і не приїхали до міста деякі учасники. На Одеському з'їзді, за відсутністю відповідної кількості стенографів для ведення записів усіх засідань, значну кількість заявок, обмежились виданням переліку усіх доповідей в «Трудах», хоча й вдалося видати чотири томи. В окремих випадках, за згодою з редакцією, доповіді публікувались окремими випусками, вміщувались у виданнях Московського археологічного товариства, у часописах тощо. Тобто, не надруковані у матеріалах АЗ, дослідження виявились «розпорошеними» за межами їх спеціальних видань, що також впливає на розуміння наукового значення їх діяльності. Значний відсоток матеріалів не публікувались у повному обсязі, окремі залишились як згадка у протоколах, і навіть не вміщені у бібліографії учених, зокрема відомих.

Рівень та якість комунікації також впливали на своєчасне формування «портфелю» видання редакцією.